

Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων

Εργαστήριο
Μελετών
Απόδημου Ελληνισμού &
Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Δραστηριότητες Παρέμβασης για την ευαισθητοποίηση των μαθητών για θέματα ρατσισμού

Παρουσιάζονται δραστηριότητες παρέμβασης που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της υλοποίησης της δράσης 1.2.β/13 Ευαισθητοποίηση των μαθητών για θέματα ρατσισμού του Ετήσιου Προγράμματος 2013 του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης Υψηλών Τρίτων Χωρών και του Υπουργείου Εσωτερικών και υλοποιήθηκε από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων σε διάφορα δημοτικά σχολεία και γυμνάσια της χώρας μας.

Θεατρολόγος: **Αλίκη Ζηρίδου**

Τίτλος Δράσης: **«Οι μικροί δημοσιογράφοι»**

Σύμφωνα με τη δραστηριότητα αυτή καθόμαστε με τους μαθητές σε έναν κύκλο. Ο κάθε μαθητής τραβάει για λίγο την προσοχή των υπολοίπων και καλείται να απαντήσει στις προσωπικές ερωτήσεις που του θέτουν. Οι υπόλοιποι παίρνουν τον ρόλο του δημοσιογράφου και πρέπει να θέσουν την ερώτησή τους με κάθε σοβαρότητα. Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται όταν ερωτηθούν όλοι οι μαθητές.

Στο τέλος της δραστηριότητας ρωτάμε τους μαθητές:

- Αν υπάρχει κάποια άλλη ερώτηση που θέλουν να κάνουν.
- Αν κάποιος θα ήθελε να προσθέσει κάτι για τον εαυτό του.
- Αν τους ενόχλησε κάποια από τις ερωτήσεις.

Η δραστηριότητα μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού, καθώς και στο Γυμνάσιο και το Λύκειο.

Σκοπός της είναι να δοθεί η απαιτούμενη προσοχή στον κάθε μαθητή ξεχωριστά και να του δοθεί ο λόγος για να συνομιλήσει με τους υπόλοιπους συμμαθητές του, να

μοιραστεί με την ομάδα πληροφορίες και ενδιαφέροντα και γενικά να κατανοήσουν όλοι οι μαθητές ότι στην ουσία δεν διαφέρουν πολύ μεταξύ τους.

Θεατρολόγος: **Ασημένια Ζήση**

Τίτλος Δράσης: **«Το χαρούμενο λιβάδι»**

3ο Δημοτικό Σχολείο Βόλου (Β΄ Τάξη)

- Άσκηση γνωριμίας σε ζευγάρια (ιστορία ονόματος - ενδιαφέροντα - καταγωγή, και αλλάζω ρόλο με το ζευγάρι μου).
- Ασκήσεις για ζέσταμα και ενεργοποίηση (μαγικό πάτωμα).
- Ασκήσεις επικοινωνίας, συνενοχής, εμπιστοσύνης και συνεργασίας («Και λίγο παραπάνω» - εστίαση προσοχής σε ένα μέρος του σώματος κάθε φορά, «Οδήγησε τον τυφλό», «Αόρατες κλωστές», «Ένας ήχος μας ενώνει», «Ένα χρώμα μας ενώνει»).
- Αφήγηση ιστορίας «Το χαρούμενο λιβάδι». Συζήτηση και ομαδική ζωγραφιά πάνω στο θέμα.
Φτιάχνουμε το δικό μας χρωματιστό - χαρούμενο λιβάδι.
- Μια λέξη για το τέλος.

Θεατρολόγος: **Κονδυλία Καρτσιώτη**

Τίτλος δράσης: **«Θέλω να σε γνωρίσω και να με γνωρίσω καλύτερα»**

Κομμάτια και ασκήσεις της δράσης αυτής αξιοποιήθηκαν στις τάξεις Γ, Δ, Ε και Στ. Ολοκληρωμένα η δράση εφαρμόστηκε στις τάξεις Ε και Στ. Με μικρές παραλλαγές, σύμφωνα με την ηλικία, τις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τη σύνθεση της ομάδας των παιδιών, η συγκεκριμένη δράση μπορεί να υλοποιηθεί σε όλες τις τάξεις, τόσο του Δημοτικού όσο και του Γυμνασίου, καθώς ο σκοπός της είναι η συμμετοχική μάθηση, η όξυνση και απελευθέρωση της συναισθηματικής νοημοσύνης των παιδιών και η ενδυνάμωση και κατάκτηση της κοινωνικής ενσυναίσθησης.

Στόχοι:

- Να δοθούν στα παιδιά κίνητρα, ώστε να ασχοληθούν και να διερευνήσουν τα θέματα του ρατσισμού, της ξеноφοβίας, της επιθετικότητας ως αντίδραση στον «ξένο», της ετερότητας και της μοναδικότητας των ανθρώπων.
- Τα παιδιά να εξασκηθούν στα ομαδικά παιχνίδια και στα παιχνίδια σε ζευγάρια, με απώτερο στόχο τη μείωση του εγωκεντρισμού και της επιθετικότητας.
- Τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με τους κώδικες της δραματοποίησης και του θεατρικού παιχνιδιού και να οδηγηθούν στην απελευθέρωση μέσω αυτών.
- Να καταπολεμηθούν τα κοινωνικά στερεότυπα και οι διακρίσεις, μέσω της ενίσχυσης της κριτικής σκέψης των παιδιών μέσα από τα παιχνίδια ρόλων, μέσω της ύπαρξης των αναστοχαστικών συζητήσεων και συμβουλίων, καθώς και μέσω της αποδοχής και κατανόησης των διαφορετικών οπτικών.
- Να ενδυναμωθεί η επικοινωνία μεταξύ των μαθητών, των μαθητών και των εκπαιδευτικών, και ακόμη η επικοινωνία μεταξύ των μαθητών και της οικογενείας τους.
- Τα «αφανή» παιδιά να απελευθερωθούν, να εκφραστούν και να συμμετάσχουν ενεργά στην ομάδα και στη λήψη αποφάσεων.
- Η εκπαίδευση των παιδιών στη συμμετοχική μάθηση, στη συνεργασία και στη συλλογική λήψη αποφάσεων.
- Να γνωρίσουν τα παιδιά τα δικαιώματά τους και να μιλήσουν χωρίς ενοχές και φόβο για τα συναισθήματά τους.
- Να εκφραστούν δημιουργικά, καλλιτεχνικά και με φαντασία και να αισθανθούν κοινωνοί στη συλλογική δημιουργία.
- Τα παιδιά να προσεγγίσουν τον εαυτό τους και τους συμμαθητές τους με κατανόηση, αγάπη και σεβασμό.

Θεατρολόγος: **Ουρανία Ντανάκα**

Τίτλος Δράσης: **«Τα λόγια μπορούν να πληγώσουν»**

Τάξεις όπου μπορεί να υλοποιηθεί: Η δράση μπορεί να υλοποιηθεί από την Α' Δημοτικού ως και την Γ' Γυμνασίου.

Σκοποί της δράσης: 1) οι μαθητές θα συζητήσουν πώς οι λέξεις μπορούν να πληγώσουν, αλλά και να θεραπεύσουν, 2) θα κληθούν να επιλέξουν τις σωστές λέξεις για να ζητήσουν "συγγνώμη", 3) θα κατανοήσουν με ποιον τρόπο και πόσο βαθιά οι αγενείς λέξεις μπορούν να πληγώσουν τους άλλους.

Υλικά που χρησιμοποιήθηκαν: Μεγάλο χρωματιστό κανσόν χαρτόνι, ψαλίδι, σελοτέιπ.

Οδηγίες υλοποίησης της δράσης: Σχεδιάζουμε και στη συνέχεια κόβουμε το χαρτόνι, ώστε να δείχνει τη σιλουέτα ενός ανθρώπου σε κανονικό μέγεθος. Τα παιδιά συγκεντρώνονται σε μια ομάδα και τους συστήνουμε τον καινούργιο συμμαθητή τους. Δίνουμε ένα όνομα στο χαρτόνι μας. Εξηγούμε ότι συχνά οι νέοι μαθητές έχουν δυσκολία να ταιριάζουν μέσα στην τάξη και να γίνουν σεβαστοί στο νέο περιβάλλον, γιατί μπαίνουν σε μια κατάσταση όπου έχουν ήδη διαμορφωθεί σχέσεις και φιλικοί δεσμοί ανάμεσα στους μαθητές. Συχνά, οι προϋπάρχοντες μαθητές, χωρίς καν να γνωρίσουν τον καινούργιο μαθητή, υψώνουν τείχη και αποφασίζουν εύκολα και παρορμητικά ότι δεν τους αρέσει. Ζητάμε από τους μαθητές να φανταστούν ότι το νέο παιδί έχει έρθει στην τάξη και η ατμόσφαιρα γι' αυτό δεν είναι καθόλου φιλική και ενθαρρυντική. Η τάξη δεν δέχεται εύκολα καινούργια άτομα. Προσκαλούμε τα παιδιά (ένα τη φορά) να πουν κάτι κακό για τον καινούργιο συμμαθητή τους. Ξεκινάει πρώτα ο εμψυχωτής, κάνοντας ένα αρνητικό σχόλιο (π.χ τα μαλλιά σου είναι χάλια ή η τάξη μας δεν έχει χώρο για νέα παιδιά). Για κάθε μαθητή που λέει κάτι κακό, ο εμψυχωτής κόβει ένα κομμάτι από το σώμα του χαρτονιού και το δίνει στο παιδί που έχει μόλις κάνει το αρνητικό σχόλιο. Αφού πουν όλοι κάτι κακό, ξανακολλάμε τα κομμάτια στη σιλουέτα. Κάθε παιδί κολλάει το κομμάτι του στο χαρτόνι, ζητώντας "συγγνώμη" με αποτελεσματικό τρόπο. (Τους έχουμε εξηγήσει ποιος είναι ο σωστός τρόπος να ζητάμε συγγνώμη και να είναι αποτελεσματικός). Όταν όλο το σώμα είναι πλήρως κολλημένο, το χαρτόνι δε θα είναι το ίδιο ακριβώς όπως όταν το συναντήσαμε την πρώτη φορά. Παρόλο, λοιπόν, που η ζημιά έχει επισκευασθεί, αναφέρουμε πως το άτομο δε θα είναι ποτέ το ίδιο όπως στην αρχή, γιατί έχουν πληγωθεί τα συναισθήματά του. Επίσης, επισημαίνουμε ότι οι πληγές αυτές εξακολουθούν να υπάρχουν και δε θα φύγουν εύκολα ή ενδεχομένως να μη φύγουν και ποτέ. Στη συνέχεια κρεμάμε το χαρτόνι στον τοίχο ως οπτική υπενθύμιση της δύναμης που έχουν οι λέξεις να πληγώνουν.

Ερωτήσεις για συζήτηση μετά τη δράση: "Μήπως το να πληγώνουμε τους άλλους ανθρώπους χρησιμοποιώντας λέξεις, είναι μια μορφή βίας;". Ακολουθεί συζήτηση πάνω στο δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης. "Πρέπει να μπορούμε πάντα να λέμε οτιδήποτε θέλουμε; Ποιός τρόπος έκφρασης/ τι είδους γλώσσα θα παραβιάζε τα δικαιώματα των άλλων;". Κατάληξη στο συμπέρασμα ότι το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης απαγορεύει την έκφραση που παραβιάζει τα δικαιώματα και τη φήμη των άλλων. "Ποιά ανθρώπινα δικαιώματα παραβιάζουν οι λέξεις που πληγώνουν;".

Σημείωση: Η δράση αυτή επιχειρήθηκε ύστερα από ένα περιστατικό που συνέβη στο διάλειμμα όπου ένα κορίτσι χαρακτήρισε άσχημα ένα αγόρι. Μπαίνοντας στην τάξη, το αγόρι, εμφανώς ενοχλημένο και στεναχωρημένο, ανέφερε πως τον είχε αποκάλεσε η συμμαθήτριά του. Χάρη στο τυχαίο γεγονός, η δράση άσκησε μεγαλύτερη επιρροή στους μαθητές. Αφού είχε ολοκληρωθεί, με δική τους πρωτοβουλία και εντελώς αυθόρμητα πιάστηκαν σε κύκλο και άρχισαν να τραγουδούν το "αν όλα τα παιδιά της γης" που το προετοιμάσαμε για την τελική εκδήλωση. Ενώ είχε χτυπήσει το κουδούνι, έμειναν στην τάξη και κοιτούσαν στοχαστικά το χαρτόνι. Επίσης, η δασκάλα που μπήκε την επόμενη ώρα στην τάξη τους, μου είπε ότι της μίλησαν για τη δράση "οι λέξεις μπορούν να πληγώσουν".

Θεατρολόγος: **Αγαθή Παππά**

Τίτλος δράσης: «**Ο γλύπτης και το γλυπτό**»

Τάξεις όπου μπορεί να υλοποιηθεί: Όλες οι τάξεις του δημοτικού και του γυμνασίου.

Σκοπός της δράσης: Επικοινωνία με τους άλλους, βαθύτερη γνώση του σώματος, έλεγχος του σώματος, ανάπτυξη της φαντασίας, της εφευρετικότητας, της δημιουργικότητας.

Υλικά: τα σώματα των παιδιών.

Αναλυτικές οδηγίες για την υλοποίηση της δράσης:

Κάποιος καλείται να μείνει ακίνητος σαν «άγαλμα» σε μια «εξω-καθημερινή» στάση. Ένας άλλος, ο «Γλύπτης», καλείται να «διορθώσει» τη στάση ή την έκφραση του αγάλματος, κάνοντας μικρές μετατροπές. Ο Γλύπτης μπορεί να σηκώσει και κάποιον άλλον για να συμπληρώσει το έργο του. Η υπόλοιπη ομάδα προτείνει τίτλο για το γλυπτό. Τέλος, ο Γλύπτης ανακοινώνει τον δικό του τίτλο.

Με αφορμή έναν συγκεκριμένο τύπο ή αντικείμενο: Ο Γλύπτης μπορεί να φτιάχνει το έργο του έχοντας στο μυαλό του έναν συγκεκριμένο τύπο, π.χ. τον δάσκαλο, έναν γέρο, τον οδηγό ενός λεωφορείου, ένα δέντρο κ.λπ..

Με αφορμή ένα συναίσθημα ή μια μνήμη: Ο Γλύπτης μπορεί να φτιάχνει το έργο του έχοντας στο μυαλό του ένα συναίσθημα, π.χ. λύπη, χαρά, θυμός, πείνα, προσφυγιά κ.λπ.. Οι υπόλοιποι καλούνται να αναγνωρίσουν το συναίσθημα. Ο εμπνευστής και η ομάδα μπορεί να έχουν έναν κατάλογο με συναισθήματα από όπου θα διαλέγουν οι Γλύπτες. Επίσης, μπορεί να συζητηθούν για λίγο παιδικές μνήμες, π.χ. η πρώτη ημέρα στο σχολείο, μια εκδρομή κ.ά., και σε μικρές ομάδες να αναπαρασταθούν επιλεγμένες στιγμές από τέτοιες αναμνήσεις.

Με αφορμή έναν ήχο ή μια μουσική: Με τον ίδιο τρόπο μπορεί ένας ήχος ή μια μουσική να είναι το κίνητρο για τον Γλύπτη. Πάλι, οι υπόλοιποι θα κληθούν να μαντέψουν το είδος του ήχου ή της μουσικής.

Μια ιστορία ανάμεσα στον δημιουργό και στο έργο του: Μπορεί να αναπτυχθεί μια ιστορία ανάμεσα στον γλύπτη και στο γλυπτό, όπως η γνωστή περίπτωση όπου αυτός ερωτεύεται το έργο του και τελικά γίνεται και ο ίδιος άγαλμα ή η περίπτωση όπου όλα τα αγάλματα ζωντανεύουν στη φαντασία του γλύπτη και χορεύουν κ.λπ..

Τέλος, μπορούμε να χωρίσουμε τους μαθητές σε ομάδες των 4-5 ατόμων και, με αφορμή το άγαλμα που παριστάνουν, να δημιουργήσουν μια ιστορία, να μοιράσουν ρόλους και να την παρουσιάσουν στη σκηνή.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

- Ποιο άγαλμα μας έκανε εντύπωση και γιατί.
- Γιατί επέλεξε το συγκεκριμένο άγαλμα.
- Τι θα άλλαζαν αν τους δινόταν μια δεύτερη ευκαιρία.
- Πώς ήταν το σώμα/ η έκφραση.

- Ποια συναισθήματα βίωσαν όταν παρουσίασαν την ιστορία τους.
- Τι θα μπορούσαν να βελτιώσουν ή να αλλάξουν στην παρουσίασή τους.

Θεατρολόγος: **Βαΐα Ελένη Πασχάλη**

Τίτλος Δράσης: **Δραματοποίηση σεναρίου: Μια ιστορία σχολικού εκφοβισμού**

Τάξεις υλοποίησης: Από Ε΄ Δημοτικού.

Σκοπός της δράσης: Καλλιέργεια ενσυναίσθησης/ κριτική ικανότητα.

Υλικά: Φωτοτυπίες ιστορίας, καρτέλες και θρανία της τάξης. **Χρόνος:** 2 δίωρα.

Σενάριο

«Σάββατο πρωί και ο Γιώργος είναι πολύ χαρούμενος που σήμερα δεν έχει σχολείο. Σχεδιάζει πώς θα περάσει το Σαββατοκύριακο κάνοντας πράγματα που τον ευχαριστούν. Θα ήθελε να πάνε μαζί με τη Μαρία και τον Νάκο στο καινούργιο πάρκο που θα εγκαινιάσει ο δήμαρχος στην περιοχή του. Ο Γιώργος είναι καλός μαθητής, του αρέσουν οι σχολικές εργασίες, όμως δεν έχει καθόλου όρεξη να πηγαίνει στο σχολείο, γιατί εδώ και κάποιες εβδομάδες δύο συμμαθητές του, ο Γιάννης και ο Νίκος, του φέρονται άσχημα την ώρα του διαλείμματος. Συγκεκριμένα, τον κοροϊδεύουν, τον σπρώχνουν, τον βρίζουν και δεν τον παίζουν στην ομάδα του ποδοσφαίρου, παρόλο που ζητά να συμμετέχει και έχει ήδη αποδείξει πόσο καλός παίκτης είναι. Εκείνος πια, όταν τους βλέπει να πλησιάζουν, απομακρύνεται... Τελευταία δε βγαίνει καθόλου στο διάλειμμα».

«Η φίλη του Γιώργου, η Μαρία, δείχνει στενοχωρημένη τον τελευταίο καιρό. Στα διαλείμματα που μένουν μαζί μέσα στην τάξη, ο Γιώργος τη ρωτάει επίμονα μήπως είναι άρρωστη και γι' αυτό μένει συνέχεια μέσα. Η Μαρία όμως αποφεύγει να του απαντήσει προβάλλοντας διάφορες δικαιολογίες. Φαίνεται ότι η Μαρία, παρότι αισθάνεται τον Γιώργο φίλο της, δε θέλει να μιλήσει σε κανέναν από τους συμμαθητές της, αλλά ούτε και στη δασκάλα για το φόβο που νιώθει όταν την πλησιάζουν κάποια συγκεκριμένα παιδιά. Το μεγάλο της πρόβλημα είναι η τουαλέτα, όπου κάποια παιδιά την ακολουθούν και την κλειδώνουν μέσα».

«Ο τρίτος της παρέας, ο Νάκος, ένα καινούργιο παιδί στην τάξη που δε μιλάει ακόμη καλά ελληνικά, έχει κι αυτός τη δική του αγωνία. Την ώρα του μαθήματος, όταν η δασκάλα γράφει στον πίνακα, ο Γιώργος και ο Σπύρος του μουντζουρώνουν τα

τετράδια και του παίρνουν τα μολύβια. Με λίγα λόγια, του κάνουν τη ‘ζωή ποδήλατο’.
Ο Νάκος ξέρει πως οι γονείς του με δυσκολία μπορούν να του προσφέρουν τα τετράδια και τα μολύβια που χρειάζεται, γιατί ακόμα οι δουλειές τους δεν είναι σταθερές. Όταν χτυπήσει κουδούνι για το σχολάσμα, και τα τρία παιδιά βιάζονται να φύγουν. Τι κρίμα που μένουν σε διαφορετικές κατευθύνσεις και δεν μπορούν να φύγουν μαζί».

Δραστηριότητες στην τάξη για την πρόληψη του εκφοβισμού και της βίας μεταξύ μαθητών.

Εγχειρίδιο εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Ε.Ψ.Υ.Π.Ε: Εργαστήρια 3^ο και 4^ο.

Δραστηριότητα 1:

Ανάγνωση του κειμένου από τα παιδιά. Διερεύνηση για τυχόν δύσκολες λέξεις.
Περίληψη ιστορίας- κατανόηση νοήματος.

Δραστηριότητα 2:

Χωρισμός της τάξης σε 3 ομάδες. Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να δραματοποιήσει μία παράγραφο της ιστορίας: Μοίρασμα ρόλων, στήσιμο σκηνικών, σχεδιασμός παιζίματος και λόγου, ανάλογα με το πώς νιώθει ο κάθε ρόλος, πρόβες.

Δραστηριότητα 3:

Η κάθε ομάδα παρουσιάζει. Οι άλλες ομάδες γίνονται το κοινό.

Η κάθε ομάδα παρουσιάζει 2 φορές: Την πρώτη φορά παίζουν όλο το σκετς ολοκληρωμένο για να νιώσουμε τη ροή της σκηνής. Τη δεύτερη τους ζητώ όταν ακούν παλαμάκια να παγώνουν επί τόπου και να παραμένουν ακίνητοι.

(δημιουργία δυναμικής εικόνας, εστίαση της προσοχής, τεχνική ΣΤΟΠ καρέ/ παγωμένη εικόνα)

- Γενική ερώτηση: Τι βλέπουμε;
(γενική παρατήρηση σημείων: πού κάθεται ο κάθε ρόλος, πώς συμπεριφέρεται)
- Ειδικές ερωτήσεις: Τι μπορεί να σκέφτεται ο τάδε (δείχνω) ρόλος; Πώς μπορεί να νιώθει; (οι ερωτήσεις αυτές αφορούν και τους ηθοποιούς της σκηνής)
(εστίαση στο σημείο προσοχής/ δραματικής έντασης, τεχνική ανίχνευσης σκέψης, διαπίστωση των συναισθημάτων του άλλου/ καλλιέργεια ενσυναίσθησης)
- Ειδικές σημειωτικές ερωτήσεις: π.χ. Πόσο μακριά ή κοντά στέκονται οι άλλοι; Πώς κοιτάει ο δάσκαλος; Τι μπορεί να σημαίνει ότι ο δάσκαλος δεν κοιτάει ποτέ

στα μάτια τους μαθητές; Τι μπορεί να δηλώνει το πρόσωπο του ρόλου που κοιτάει στο πάτωμα; Τι μπορεί να σημαίνει ότι ένας ρόλος - φίλος κράτησε το χέρι του ρόλου του εκφοβιζόμενου; Αν αλλάζατε κάτι στη σκηνή για να γίνει πιο ανθρώπινη και να έχει happy end, ποιο θα ήταν αυτό; Ας το κάνουμε επί τόπου κι ας αφήσουμε να παίξουν το υπόλοιπο της σκηνής να δούμε αν θα είχαμε κάποιο άλλο τέλος.

(βαθύτερη κατανόηση εικόνας - ανάπτυξη πολυτροπικής σκέψης: η εικόνα = 10000 λόγια, ενεργητική συμμετοχή κοινού)

Δραστηριότητα 4:

Καθόμαστε όλοι σε κύκλο (κατά προτίμηση) - Απολογισμός δράσης. Πώς νιώσατε μέσα από τους ρόλους σας; Πώς νιώσατε που δουλέψατε όλοι μαζί; Παρόλο που ο χωρισμός έγινε τυχαία, κατορθώσατε να παράγετε ένα ομαδικό αποτέλεσμα; Ας κρατήσουμε αυτό το θετικό συναίσθημα της χαράς μέσω της ομαδικότητας στη μνήμη μας.

Θεατρολόγος: **Ελένη Παυλίδου**

Τίτλος Δράσης: **Ρόλος στον τοίχο και κύκλος συνείδησης**

Τάξεις που μπορεί να εφαρμοστεί: στο δημοτικό, κυρίως στις μεγαλύτερες τάξεις, και στο γυμνάσιο, διότι είναι δύσκολη στην εφαρμογή και τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα τις οδηγίες και να την εφαρμόσουν, ώστε να πετύχει τους στόχους της.

Στόχος: βίωση του συναισθήματος του ήρωα, ενσυναίσθηση.

Υλικά: ένα μεγάλο χαρτόνι στο ύψος ενός παιδιού.

Περιγραφή: η δράση αυτή αποτελεί μέρος της δραματοποίησης μιας ιστορίας ενός παιδιού που αναγκάζεται να φύγει από τη χώρα του, γιατί βρίσκεται σε εμπόλεμη κατάσταση. Τα παιδιά σχηματίζουν το σώμα ενός συμμαθητή τους στο χαρτόνι και το κολλάμε στον πίνακα. Έξω από το σώμα γράφουμε τι μπορεί να ζητά ο πατέρας από τον μικρό Άκη λίγο πριν χωριστούν, π.χ. ότι πρέπει να φανεί δυνατός, να προσέχει κ.τ.λ. Μέσα γράφουμε τα συναισθήματα του Άκη π.χ. φοβάμαι, είμαι παιδί ακόμη. Έπειτα τα παιδιά σχηματίζουν δύο κύκλους, τον έναν μέσα στον άλλο. Τα παιδιά

στον μέσα κύκλο κλείνουν τα μάτια, τα παιδιά από έξω αρχίζουν να περπατούν γύρω-γύρω, λέγοντας φράσεις είτε από αυτές που είχαμε γράψει μέσα στο σώμα του Άκη είτε έξω από αυτό. Η ένταση της φωνής τους αρχικά είναι χαμηλή και σιγά-σιγά ανεβαίνει μέχρι το τελικό σήμα παύσης από τον εμψυχωτή. Έπειτα, τα παιδιά του μέσα κύκλου λαμβάνουν θέση στον έξω και επαναλαμβάνουμε.

Ερωτήσεις μετά τη δράση:

- πώς νιώσατε στη διάρκεια της δράσης
- καταλάβατε τώρα καλύτερα τον Άκη
- νιώσατε κάποια στιγμή ότι θέλετε να ανοίξετε τα μάτια
- νιώσατε ότι απομακρύνεστε από τον εαυτό σας και μπαίνετε στη θέση του Άκη

Θεατρολόγος: Ισμήνη Πρωίου

Τίτλος Δράσης: «Ο λύκος ο Ζαχαρίας που θέλει να αλλάξει χρώμα» *

Τάξεις όπου μπορεί να υλοποιηθεί η δράση: Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄ Δημοτικού

Σκοποί της δράσης: Αποδοχή και Διαφορετικότητα

Υλικά που χρησιμοποιήθηκαν: 2 χαρτιά του μέτρου, μαρκαδόροι, καθρέφτης

Αναλυτικές οδηγίες για την υλοποίηση της δράσης:

Διαβάζουμε την ιστορία στα παιδιά:

Ο λύκος ο Ζαχαρίας κοιτάζεται στον καθρέφτη. Δεν του αρέσει που είναι μαύρος.

Τον λυπεί αυτό το χρώμα και θέλει να το αλλάξει.

Ψάχνει να βρει το χρώμα του. Θα βρει χρώματα και μπογιές σε απίθανα μέρη και θα μεταμφιεσθεί κάθε φορά όλο και πιο παράξενα. Αλλά ο καθρέφτης κι ακόμη χειρότερα και κάποιοι θα είναι όλο χαχανητά μαζί του. Τελικά, θα αντιληφθεί ότι το χρώμα του δεν είναι και τόσο εξωφρενικό και θα αποδεχθεί τον εαυτό του.

Ζητάμε από τα παιδιά να κάνουν δραματοποίηση της ιστορίας του Ζαχαρία με την

τεχνική της παντομίμας ή με παγωμένη εικόνα.

Μετά ζητάμε από τα παιδιά να χωριστούν σε δύο ομάδες. Στη μία ζωγραφίζουν τον Ζαχαρία όταν θέλει να αλλάξει χρώμα και στη δεύτερη ομάδα όταν αποδέχεται το χρώμα του. Γράφουμε και στις δύο περιπτώσεις τα συναισθήματα που νιώθει ο Ζαχαρίας. Κολλάμε α) και β) Ζαχαρία στον τοίχο της αίθουσας. Συζητάμε με τα παιδιά για το πότε και γιατί ο Ζαχαρίας είναι ευτυχισμένος και χαμογελαστός και πώς τα κατάφερε.

Ερωτήσεις για συζήτηση μετά τη δράση

Στο τέλος καθόμαστε σε κύκλο και το κάθε παιδί παίρνει τον καθρέφτη και κοιτάζεται. Μιλάει για ένα χαρακτηριστικό του που θα ήθελε να αλλάξει. Μετά ο καθρέφτης περνάει για δεύτερη φορά και το κάθε παιδί κοιτάζεται και λέει θετικά πράγματα για το χαρακτηριστικό που δεν του αρέσει. Ξεκινώντας τη φράση «Μου αρέσει ...»

Στο τέλος συζητάμε με τα παιδιά ότι όλοι είμαστε διαφορετικοί και ο κάθε ένας έχει την ξεχωριστή του ομορφιά. Στο τέλος καταλήξαμε ότι νιώθουμε όμορφα όταν τελικά αποδεχόμαστε τον εαυτό μας όπως είναι. Μόνον έτσι μπορούμε να αποδεχθούμε ποιο εύκολα και τους άλλους.

* Τίτλος: Ο λύκος Ζαχαρίας θέλει ν' αλλάξει χρώμα. Τίτλος πρωτοτύπου: Le loup qui voulait changer de couleur, 2009, Συγγραφέας: Orianne Lallemand, Εικονογράφηση: Eleonore Thuillier, Εκδόσεις: Παπαδόπουλος 2013.

Εικόνα 1: Τα παιδιά ζωγραφίζουν τον Λύκο τον Ζαχαρία που θέλει να αλλάξει χρώμα

